

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

AYDIN DİDİM BELEDİYESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	11
7.	DENETİM BULGULARI.....	12
8.	EKLER.....	42

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1:Personel Durumu	3
Tablo 2:2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	3
Tablo 3:2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4:2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5:Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	5
Tablo 6:Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	6
Tablo 7:Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7
Tablo 8:Fazla Amortisman Ayrılan Varlıklar ve Kayıtlarda Olmadığı Halde Amortisman Ayrılanlar	14
Tablo 9:İdare Kayıtlarında Yer Alan Ancak Cins Tashihleri Yapılmayan Taşınmazlar	28
Tablo 10:İdare Kayıtlarında Yer Almayan ve Cins Tashihleri Yapılmayan Taşınmazlar	28
Tablo 11:2023 Yılında Doğrudan Teminle Alınan Hizmet Alımları	34

KISALTMALAR

KHK: Kanun Hükümünde Kararname

MAPEG: Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü

ÜFE: Üretici Fiyat Endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. İdarenin Kendi İmkanları ile Elde Ettiği Taşınırların Taşınır Kayıt İşlemlerinin Yapılmaması
2. Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerlerinden Fazla Tutarlarda Amortisman Ayrılması
3. Tesis Niteliğindeki Dayanıklı Taşınırların Tesis Makine ve Cihazlar Hesabı'na Kaydedilmemesi
4. Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına İlişkin Amortisman Kayıtlarının Hatalı Olması
5. Kalkınma Ajansı Paylarının Aktarılmaması
6. Taşınırların, Demirbaşlar Hesabı Kayıtları Yapılmaksızın Gider Kaydedilmesi

B. Diğer Bulgular

1. Gecekondu Fonu Gelirlerinin Amacı Dışında Kullanılması
2. Personel Aylıklarından Kesilen Sendika Aidatlarının İlgili Sendikalara Süresinde Gönderilmemesi
3. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması
4. Engelli Personel Çalıştırma Zorunluluğuna Uyulmaması
5. Geçmişe Dönük Olarak Muhasebe Sisteminde Kayıtların Değiştirilmesi
6. Bütçe Emaneti Ödemelerinde Mevzuatta Belirtilen Sıraya Uyulmaması
7. Emlak Vergisinin Hesabında Kalorifer ve Klima Farklarının Vergi Değerine İlave Edilmemesi
8. Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması
9. İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunan İşyerlerinin Olması
10. Kamu İdaresi Şirketi Personeline Zabıta Memurluğu Yaptırılması

11. Alınan Şartlı Bağışların Amacı Dışında Kullanılması
12. Kamu İdaresi Tarafından Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Yapıldığı Halde Yapım İşi Açıklamasıyla Doğrudan Teminle Personel Hizmeti Satın Alınması
13. Maden İşletmelerinden Alınması Gereken Belediye Payının Tahakkuk ve Tahsil Edilmemesi
14. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilatının Yapılmaması
15. Temin Edilen Mal ve Hizmetler Karşılığı Alınan Faturaların Zamanında Düzenlenmemesi
16. Yapı Kayıt Belgesi İptal Edilen Yapıların Kontrol Edilmemesi ve Yaptırımların Uygulanmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mahalli İdareler" başlıklı 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Didim Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir ve İlçe Belediyelerinin Görev ve Sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanacağı da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin Görev ve Sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve

sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıklı ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde, belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Belediyenin karar organı olan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 26 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilatı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'na istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü

takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en fazla dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Belediyenin teşkilat yapısında, Başkana bağlı memurlar ile belediye meclis üyeleri arasından atanan 5 başkan yardımcısı bulunmaktadır. Belediyenin 17 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tablo 1'de detaylandırılmıştır.

Tablo 1:Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdasEdilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	221	51
Sözleşmeli Personel	0	2
Kadrolu İşçi	109	198
Geçici İşçi	45	0
Toplam	375	251
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	344	344

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçe Türleri ve Kapsamı" başlıklı 12'nci maddesine göre genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri 27.05.2016 tarihli ve 29724 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Tablo 2:2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Ek Bütçe (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0	127.536.000,00	3.330.000,00	10.915.000,00 /-6.314.000,00	135.467.000,00	128.007.611,04	7.459.388,96	0
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0	19.989.000,00	2.670.000,00	1.325.000,00 /-474.000,00	23.510.000,00	19.408.863,22	4.101.136,78	0
03	Mal ve Hizmet Alım	0	348.465.000,00	109.000.000,00	86.734.000,00 /-32.145.000,00	512.054.000,00	395.907.078,91	111.979.321,09	4.167.600

	Giderleri								
04	Faiz Giderleri	0	13.000.000,00	0	0,0 /-5.358.000,00	7.642.000,00	4.014.747,18	3.627.252,82	0
05	Cari Transferler	0	5.793.000,00	0	19.073.000,00 /-51.000	24.815.000,00	24.066.832,66	748.167,34	0
06	Sermaye Giderleri	0	152.590.000,00	40.000.000,00	9.116.000,00 /-48.622.000,00	153.084.000	89.894.782,48	23.189.217,52	40.000.000
07	Sermaye Transferleri	0	5.000,00	0	0	5.000,00	0	5.000,00	0
08	Borç Verme	0	0	0	0	0	0	0	0
09	Yedek Ödenek	0	49.622.000,00	0	0,00 /-34.199.000,00	15.423.000,00	0	15.423.000	0
Toplam		0	717.000.000	155.000.000,00	127.163.000,00 /-127.163.000,00	872.000.000,00	661.299.915,49	166.532.484,51	44.167.600

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Didim Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Belediyenin 2023 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Belediyenin 2023 mali yılı bütçesi ile 717.000.000,00 TL ödenek ve 155.000.000,00 TL ek ödenek öngörülmüş olup 2023 yılı ödenek toplamı 872.000.000,00 TL olmuştur. Belediyede 2022 yılından devreden ödenek bulunmamaktadır. 2023 yılında 166.532.484,51 TL tutarında ödenek iptal edilmiştir. Yıl içinde 661.299.915,49 TL bütçe gideri yapılmıştır. Ertesi yıla devreden 44.167.600,00 TL ödenek bulunmaktadır.

Tablo 3:2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini(Başlangıç + Ek Bütçe) (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	297.566.000,00	206.410.930,89	804.692,86	205.606.238,03	69,09
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	166.619.000,00	110.398.628,12	158.743,30	110.239.884,82	66,16
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	12.260.000,00	10.776.372,99	0	10.776.372,99	87,89
05- Diğer Gelirler	276.165.000,00	207.376.838,91	622.699,26	206.754.139,65	74,86
06- Sermaye Gelirleri	120.435.000,00	45.959.500,00	0	45.959.500,00	38,16
08- Alacaklardan Tahsilat	0,00	0	0	0	0
09- Red ve İadeler (-)	-1.045.000,00	0	0	0	0

Toplam	872.000.000,00	580.922.270,91	1.586.135,42	579.336.135,49	66,43
---------------	-----------------------	-----------------------	---------------------	-----------------------	--------------

(*)Bütçe başlangıç gelir tahmini 717.000.000,00.- TL olup, yıl içinde 155.000.000,00.- TL gelir karşılığı ek ödenek alınmış ve bütçe gelir tahmini 872.000.000,00.- TL'ye çıkarılmıştır. 81.963.780,00.-TL iç borçlanma ile bütçe denklığı sağlanmıştır.

(**) Ek ödenek için karşılık gösterilen gelir tutarı dâhil edilmiş haliyle, Belediyenin "Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetveli"ne göre hazırlanmıştır.

Buna göre 2023 yılında net bütçe geliri %66,43 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri(%69,09), teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%66,16), alınan bağış ve yardımlar (%87,89), diğer gelirler (%74,86) ve sermaye gelirleri (%38,16) beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4:2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Ödeneği (Ödenek Toplamı) (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	135.467.000,00	128.007.611,04	94,49
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	23.510.000,00	19.408.863,22	82,55
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	512.054.000,00	395.907.078,91	77,31
04- Faiz Gideri	7.642.000,00	4.014.747,18	52,53
05- Cari Transferler	24.815.000,00	24.066.832,66	96,98
06- Sermaye Giderleri	153.084.000,00	89.894.782,48	58,72
07- Sermaye Transferleri	5.000,00	0	0
08- Borç Verme	0,00	0	0
09- Yedek Ödenekler	15.423.000,00	0	0
Toplam	872.000.000,00	661.299.915,49	75,84

(*) 717.000.000000- TL başlangıç ödeneği ve 155.000.000,00- TL ek ödenek öngörölmüş olup 2023 yılı ödenek toplamı 872.000.000,00 TL olmuştur.

Buna göre 2023 yılında bütçe giderleri %75,84 seviyesinde gerçekleşmiştir. Sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri (%82,55), mal ve hizmet alım giderleri (%77,31), faiz gideri(52,53), sermaye giderleri (%58,72) beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2022 yılının 2021 yılına, 2023 yılının 2022 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5:Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2021Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	62.130.917,92	105.320.752,19	206.410.930,89	69,51	95,98
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	35.028.378,11	47.068.769,45	110.398.628,12	34,37	134,55

Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	1.806.374,92	4.659.883,00	10.776.372,99	157,97	131,26
Diğer Gelirler	59.644.491,18	115.141.703,92	207.376.838,91	93,05	80,11
Sermaye Gelirleri	1.018.796,00	11.997.810,00	45.959.500,00	1.077,65	283,07
Toplam	159.628.958,13	284.188.918,56	580.922.270,91	78,03	104,41
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	-532.788,38	-2.614.045,31	-1.586.135,42	390,63	-39,32

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2023 yılında gelirler bir önceki yıla göre 296.733.352,35 TL'lik (%104,41) artış göstermiştir. Vergi gelirlerinde 101.090.178,70 TL(%95,98), diğer gelirlerde 92.235.134,99 TL(%80,11), teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 63.329.858,67 TL(%134) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Vergi gelirlerinde meydana gelen artış vergi borçlarının yapılandırılması, yeniden değerlendirme oranındaki artış ve tahakkuk etmiş olan borçların tahsiline yönelik yapılan çalışmalardan, diğer gelirlerde meydana gelen artış merkezi idare vergi gelirlerinden alınan paylardaki artıştan, teşebbüs ve mülkiyet gelirlerindeki artış ise kira gelirlerinin ve ücretlerin artışından kaynaklanmaktadır.

Tablo 6:Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B- A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C- B)/B]
Personel Giderleri	48.043.806,01	67.691.150,54	128.007.611,04	40,89	89,10
SGK Devlet Prim Giderleri	9.319.170,91	12.043.155,41	19.408.863,22	29,23	61,16
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	93.147.666,17	214.105.128,86	395.907.078,91	129,86	84,91
Faiz Giderleri	2.515.693,32	3.959.331,83	4.014.747,18	57,39	1,40
Cari Transferler	1.770.667,89	5.481.023,46	24.066.832,66	209,55	339,09
Sermaye Giderleri	47.150.563,18	108.180.051,05	89.894.782,48	129,44	-16,90
Sermaye Transferleri	0	0	0		
Borç Verme	0	0	0		
Yedek Ödenekler	0	0	0		
Toplam	201.947.567,48	411.459.841,15	661.299.915,49	103,75	60,72

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2023 yılında 2022 yılına göre 249.840.074,34 TL (%60,72) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2023 yılında personel giderlerinde 60.316.460,50 TL (%89,10), mal ve hizmet alım giderlerinde 181.801.950,05 TL (%84,91), cari transferlerde 18.585.809,20 TL (%339,09), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinde 7.365.707,81 TL (%61,16) ve faiz giderlerinde 55.415,35 TL (%1,40) artış olduğu görülmektedir. Buna karşın sermaye giderlerinde de 18.285.268,57 TL (%16,90) bir azalış olmuştur. Mal ve hizmet alım giderlerinde meydana gelen artış satın alınan mal ve hizmet

maliyetlerindeki yükselişten, cari transferlerde meydana gelen artış yardımı muhtaç ailelere yapılan yardımlarında meydana gelen maliyet artışı ile kamu kurumlarına ödenen paylardaki artıştan kaynaklanmaktadır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı Faaliyet Gideri 697.333.284,13- TL, Faaliyet Geliri 562.587.960,63- TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise 134.745.323,50- TL olarak gerçekleşmiştir.

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	DİBEL TURİZM İNŞ.TEM.GIDA SAN VE TİC.A.Ş.	3.234.957,27	3.234.957,27	% 100
2	DİHİZ TUR.ORG.DENZ.TAŞ.GIDA.ÇİÇEK TEM.HİZ.SAN.VE TİC.A.Ş	7.788.882,12	7.788.882,12	% 100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Didim Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Çerçeve Hesap Planının Genel Yapısı" başlıklı 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali Tabloların Hazırlanması" başlıklı 484 ve "Mizan Cetveli ve Düzenlenecek Mali Tablolar ile Diğer Mali Tablolar" başlıklı 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın "Verilecek Defter, Mali Tablo, Belge ve Bilgilerin Çeşitleri" başlıklı 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

-Birleştirilmiş veriler defteri,

-Geçici ve kesin mizan,

-Bilanço,

-Faaliyet sonuçları tablosu,

-İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın "Diğer Belgelerin Verilme Yeri, Süresi ve Usulleri" başlıklı 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri

Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Mali Hizmetler biriminde mali hizmetler uzmanı bulunmamaktadır. Belediyede muhasebe yetkilisi görevi mali hizmetler müdürü tarafından yerine getirilmektedir ve muhasebe yetkilisi sertifikası bulunmamaktadır. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uygun çalışmalar tamamlanmış ve uygulamaya geçilmiştir. Ancak uygulamada yetersizlikler bulunmaktadır. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuş ve yapılandırılmıştır. Kamu İdaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin güncel Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Aydın Didim Belediyesinin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları

hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İdarenin Kendi İmkanları ile Elde Ettiği Taşınırların Taşınır Kayıt İşlemlerinin Yapılmaması

İdarenin kendi imkanları ile elde ettiği taşınırların taşınır kayıt işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "İç İmkanlarla Üretilen Taşınırlar ile Kazı veya Müsadere Yoluyla Edinilen Taşınırların Giriş İşlemleri" başlıklı 21'inci maddesinde; bu maddede belirtildiği şekilde edinilen taşınırların, değer tespit komisyonu tarafından belirlenecek gerçeğe uygun değer üzerinden Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek giriş kaydedileceği belirtilmiş olup maddenin (a) bendinde kamu idarelerinin kendi kullanımları için iç imkanlarıyla üretilen taşınırlar ile (b) bendinde kamu idarelerinin mülkiyetindeki arazilerde yetiştirilen ağaçlardan üretilen ekonomik değere sahip kereste, odun, meyve gibi ürünlere yer verilmiştir.

Yapılan incelemede, İdarenin kendisine ait olan sera, seramik atölyesi, hayvanlar için mama fabrikası, beton ve parke taşı fabrikasında üretmiş olduğu plaket, parke taşı, hayvan maması gibi ürünler için Taşınır İşlem Fişi düzenlenmediği ve giriş kaydı yapılmadığı tespit edilmiştir.

İdarenin, yapılan üretimleri kayıtlarına almaması bu Yönetmelik'in amacı olan, kaynağına ve edinme yöntemine bakılmaksızın kamu idarelerine ait taşınır malların kaydı, muhafazası ve kullanımı ile yönetim hesabının verilmesi ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

Kamu idaresince kayıtları bulunmayan taşınırlar hakkında, ilgili müdürlükler tarafından söz konusu muhasebe işlemlerinin yapılarak 09.05.2024 tarih 5390 sayılı, 13.05.2024 tarih 6286 sayılı, 14.05.2024 tarih 6311 sayılı muhasebe işlem fişleriyle düzeltildiği belirtilmiştir.

Yapılan üretimin değer tespit komisyonu tarafından belirlenecek gerçeğe uygun değer

üzerinden Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek giriş ve çıkış işlemlerinin kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerlerinden Fazla Tutarlarda Amortisman Ayrılması

Kamu İdaresinin bazı maddi duran varlıkları için kayıtlı değerlerinden daha fazla amortisman ayırdığı, bu durum nedeniyle Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nın gerçeği yansıtmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi Duran Varlıklar Hesap grubuna ilişkin "Hesap Grubuna İlişkin İşlemler" başlıklı 187'nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinde; bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı; amortisman tabi maddi duran varlıkların neler olduğu, bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranlarına ilişkin esas ve usullerin Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirleneceği, ayrılan amortismanların nasıl muhasebeleştirileceği ve varlıkların amortisman hesaplanmasına esas alınacak değerinin nasıl tespit edileceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına ilişkin "Hesabın Niteliği" başlıklı 202'nci maddesinde; bu hesabın, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde gidere dönüştürülmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı ifade edilmiştir.

"Amortisman ve Tükenme Payları" başlıklı 47 Sıra No.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde ise kamu idarelerinin duran varlıklarından hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı, buna ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranları düzenlenmiştir.

Bu itibarla maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi işlemi olan amortisman uygulamasının, Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslar uyarınca gerçekleştirilmesi gerekmekte olup duran varlığın kayıtlı bedelinden fazla tutarda amortisman ayrılması mümkün bulunmamaktadır.

Yapılan incelemede, Kamu İdaresi tarafından ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterilen çeşitli maddi duran varlıklar için, toplam kayıtlı değerlerinden 355.905,54 TL daha fazla amortisman ayrıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak 2024 yılında gerekli işlemin yapıldığı belirtilmiştir.

Kamu İdaresinin maddi duran varlıklarına ilişkin amortisman ayırma işlemlerini yukarıda belirtilen hükümler doğrultusunda gerçekleştirilmesi ve izleyen yılda kayıtlarda gerekli düzeltmelerin yapılması gerekmektedir.

Tablo 8:Fazla Amortisman Ayrılan Varlıklar ve Kayıtlarda Olmadığı Halde Amortisman Ayrılanlar

Hesap kodu	Hesap Adı	Varlıkların Toplam Değeri (TL)	Amortismanların Toplam Değeri (TL)	Fark (TL)
251.XX.01.00.	Boru Hatları	0,00	84.963,16	84.963,16
252.XX.XX.01.99	Diğer	0,00	5.313,70	5.313,70
253.01.99.	Diğer Tesis ve Sistemler	0,00	77.274,00	77.274,00
253.02.09.	Ayırma, Sınıflandırma Makineleri	18.374,12	20.550,04	2.175,92
253.03.06.	Araştırma ve Üretim Amaçlı Cihazları ve Aletleri	423.083,48	425.481,08	2.397,60
253.03.07.	Müzik Aletleri ve Aksesuarları	196.105,12	204.365,12	8.260,00
254.01.01.	Otomobiller	295.977,94	321.684,96	25.707,02
255.01.02.	Temsil ve Tören Demirbaşları	1.988.351,63	1.988.366,59	14,96
255.02.02.	Bilgisayar Çevre Birimleri	360.321,94	382.575,65	22.253,71
255.02.04.	Haberleşme Cihazları	413.425,52	413.613,14	187,62
255.02.05.	Ses, Görüntü ve Sunum Cihazları	1.570.176,82	1.577.809,57	7.632,75
255.02.99.	Diğer Büro Makineleri ve Aletleri	1.202.349,31	1.202.761,01	411,70
255.03.01.	Büro Mobilyaları	2.314.300,77	2.315.893,43	1.592,66
255.07.02.	Basılı Yayınlar	1.762,17	1.924,17	162,00
255.08.02.	Öğrenmeyi Kolaylaştırıcı Ekipmanlar	705.113,34	705.554,88	441,54
255.09.99.	Diğer Spor Amaçlı Kullanılan Demirbaşlar	1.588.657,00	1.705.724,20	117.067,20
255.12.02.	Büro Malzemeleri	393.215,34	393.265,34	50,00
TOPLAM				355.905,54

BULGU 3: Tesis Niteliğindeki Dayanıklı Taşınırın Tesis Makine ve Cihazlar Hesabı'na Kaydedilmemesi

Taşınır mal kapsamında yer alan kameralı güvenlik sistemi, ses, görüntü ve iletim cihazları ile uzaktaki verileri toplayıp kaydeden makinelerin 253 Tesis, Makine ve Cihazlar

Hesabı yerine 255 Demirbaşlar Hesabı'na kaydedildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı'nın niteliğini düzenleyen 194'üncü maddesinde bu hesabın, kurumların faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan büro makine ve cihazları hariç her türlü makine, tesis ve cihazlar ile bunların eklentileri ve yükleme, boşaltma, aktarma makine ve gereçlerinin izlenmesi için kullanılacağı düzenlenmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesine göre; tesis, bir makine veya cihazın ürettiği enerjiyi, sesi, görüntüyü ve benzerini ileten, dağıtan veya bir makine veya cihazın gördüğü işi uzağa taşıyan ya da uzaktaki verileri toplayan, kaydeden makine veya cihazlar arasındaki düzeni sağlayan, birbiriyle entegre makine ve cihazlardan oluşan, gerektiğinde başka yere taşınabilen ve kullanılamaz hale gelene kadar sanal ambar kayıtlarında takip edilen, çeşitleri ile kod numaraları Taşınır Kod Listesi'nin (B) bölümü 253 hesap detayında yer alan sistemleri ifade etmektedir.

31.12.2014 tarihli ve 29222 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Taşınır Mal Kapsamındaki Tesisler ve Detay Kodlarına ilişkin 39 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin "Taşınır Mal Kapsamındaki Tesislerin Kaydedileceği Taşınır Detay Kodları" başlıklı 5'inci maddesinin (c) bendinde;

a) Haberleşme amaçlı baz istasyonları ile binalarda kurulu bulunan elektronik veya mekanik telefon santralleri, 253.01.01 İletişim/Haberleşme Tesisleri hesap koduna,

b) Kamu binası veya yerleşkesine enerji sağlayan ve taşınır kod listesinin 253.02 kodunun alt detay kodlarına kaydedilenler dışında kalan büyük jeneratörler, 253.01.02 Enerji Tesisleri hesap koduna,

c) Kamu binalarında kurulu bulunan kameralı güvenlik sistemleri, personel ve ziyaretçi için turnikeli-kameralı geçiş sistemleri ile balıkçı gemileri, uçak ve tırların takibi için kurulan uydulu takip sistemleri ve uluslararası su yolu gemi trafiği yönetim sistemleri, 253.01.03 Görüntüleme, Bilgi Toplama ve Takip Sistemleri hesap koduna,

d) Diğer kodlara kaydedilemeyen tesislerin ise 253.01.99 Diğer Tesis ve Sistemleri hesap koduna, kaydedilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Yapılan incelemede, binalarda kurulu bulunan elektronik veya mekanik telefon santrallerinin tesisler hesabında bulunan 1.749.872,00 TL tutarındaki bakiyenin, 253.01.01 alt kodunda kaydedilmesi gerekirken 255.02.04 kodunda, haberleşme amaçlı baz istasyonlarının tesisler hesabında bulunan 971.730,00 TL tutarındaki bakiyenin 253.01.01 alt kodunda

kaydedilmesi gerekirken 255.02.04 kodunda, kameralı güvenlik sistemleri, personel ve ziyaretçi için turnikeli-kameralı geçiş sistemlerinin tesisler hesabında bulunan 529.452,43 TL tutarındaki bakiyenin 253.01.03 alt kodunda kaydedilmesi gerekirken 255.10.02 kodunda kaydedildiği tespit edilmiş olup bu hatalı işlemler nedeniyle 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı bakiyesinin bilançoda olması gerekenden az görünmesine, 255 Demirbaşlar Hesabı bakiyesinin ise olması gerekenden daha fazla görünmesine neden olmaktadır.

Kamu İdaresi cevabında, ilgili müdürlükler tarafından tesis niteliğindeki dayanıklı taşınırların Tesis Makine ve Cihazlar hesabına kaydedilmemesi ile ilgili düzeltme kayıtlarının yapılarak 2024 itibarıyla düzeltildiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri doğrultusunda söz konusu taşınırların 253.01 Tesisler Hesabı'ndaki ilgili alt kodlara kaydedilerek muhasebe sistemine yansıtılması gerekmektedir.

BULGU 4: Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına İlişkin Amortisman Kayıtlarının Hatalı Olması

Kamu İdaresinin muhasebe kayıtlarında 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının tamamı için amortisman ayrılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 225'inci maddesinde, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının işleyişi düzenlenmiştir. Buna göre, kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıklar kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarı 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabının işleyişinin düzenlendiği 229'uncu maddesine göre, elden çıkarılacak maddi duran varlıklar ile diğer çeşitli duran varlıklar için ayrılmış olan amortisman tutarlarının bu hesaba alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedileceği; elden çıkarılacak maddi duran varlıklar ile diğer duran varlıklardan her ne suretle olursa olsun kayıtlardan çıkarılanların ayrılmış olan amortisman tutarı bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Amortisman ve Tükenme Paylarını düzenleyen 47 sıra No'lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin "Amortisman ve Tükenme Payı Süre ve Oranları" başlıklı 6'ncı

maddesinde; çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren amortismanına tabi maddi duran varlıklardan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilenlerin, amortismanına tabi tutulmamış kısmının tamamının amortismanına tabi tutulacağı belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre, maddi duran varlıklardan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilenlerin, amortismanına tabi tutulmamış kısmının tamamının amortismanına tabi tutulması gerekmekte olup yıl sonu tablolarında 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının borç bakiyesi ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabının alacak bakiyesinin birbirine eşit olması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının borç bakiyesinin 2.437.800,43 TL, 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabının alacak bakiyesinin ise 2.371.847,58 TL olduğu ve aradaki fark tutarı olan 65.952,85 TL'nin 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına kaydının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapıldığı belirtilmiştir. Söz konusu tespit; İdare tarafından 30/04/2024 tarih ve 4991 sayılı muhasebe işlem fişi ile düzeltilmiştir.

Maddi duran varlıklardan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilenlerin, amortismanına tabi tutulmamış kısmının tamamının amortismanına tabi tutulması gerekmektedir.

BULGU 5: Kalkınma Ajansı Paylarının Aktarılmaması

Kamu İdaresi tarafından, Kalkınma Ajansı paylarının Haziran ayı sonuna kadar Ajans hesabına aktarılmadığı görülmüştür.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Gelirler ve Yönetilecek Fonlar" başlıklı 19'uncu maddesinde; ajansların gelirleri ve yöneteceği fonlar arasında belediyeler için bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir oranında cari yıl bütçesinden aktarılacak paylar sayılmıştır. Bu payların belediyeler tarafından haziran ayının sonuna kadar Ajans hesabına aktarılması gerektiği, paylar süresi içerisinde aktarılmadığında ise bu idarelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılan paydan ilgisine göre

Hazine ve Maliye Bakanlığı ve/veya İller Bankasınca kesilerek ilgili Ajans hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, 363.99.10 Kalkınma Ajansı Payları hesap kodunda Kalkınma Ajansı paylarının takip edildiği ve 163.580,54 TL faiz olmak üzere toplam 183.819,24 TL'nin Belediyenin merkezi idare vergi gelirlerinden İller Bankası tarafından kesildiği ancak 4.470.203,15 TL anapara, 1.806.503,30 TL faizi olmak üzere toplam 6.276.706,45 TL alacak kaydının bulunduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış olup takip eden yıllarda ödeme yapılacağı belirtilmiştir.

Kalkınma Ajansı paylarının Kamu İdaresi tarafından ilgili yılın Haziran ayı sonuna kadar Ajansın banka hesabına aktarılması gerekmektedir.

BULGU 6: Taşınırların, Demirbaşlar Hesabı Kayıtları Yapılmaksızın Gider Kaydedilmesi

Taşınır niteliğinde olan çeşitli mal ve malzeme alımlarının 255 Demirbaşlar Hesabı'nda yer alması gerekirken doğrudan gider kaydedildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "15 Stoklar" başlıklı 113'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında; bu hesap grubunun kurum ambar ve atölyelerinde; satılmak veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen mallar ile artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde kullanılacak veya paraya çevrilebilecek varlıkların izlenmesi için kullanılacağı, 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı'na ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 115'inci maddesinde ise; bu hesabın kurumlarca satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek varlıkların izlenmesi için kullanılacağı düzenlenmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "25 Maddi Duran Varlıklar" başlıklı 186'ncı maddesinin 1'inci fıkrasında; faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen ve tahmini yararlanma süresi bir yıldan fazla olan fiziki varlıklar ile bunlara ilişkin birikmiş amortismanların maddi duran varlıklar hesap grubu içinde takip edileceği, 255 Demirbaşlar Hesabına ilişkin "Hesabın Niteliği" başlıklı 198'inci maddesinde ise; bu hesabın kurum faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi uzun süre kullanılabilen

varlıkların izlenmesi için kullanılacağı hükmü yer almaktadır.

Yapılan incelemede 2023 yılı içerisinde Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü ve Özel Kalem tarafından 255 Demirbaşlar Hesabı'nın ilgili alt kodlarına kaydedilmesi gereken toplamda 3.200.698,00 TL'lik branda, çadır, minder gibi malzemelerin, doğrudan 630 Giderler Hesabı'na borç kaydının yapıldığı bu nedenle muhasebe kayıtlarında 255 Demirbaşlar Hesabı'nda olması gerekenden az, 630 Giderler Hesabı'nda ise olması gerekenden daha fazla bakiye bulunduğu, doğrudan giderleştirilen taşınırın bir kısmının depolarında bulunduğu tespit edilmiştir.

"Kamu İdaresi cevabında, ilgili müdürlükler tarafından söz konusu muhasebe işlemlerinin yapılarak 2024 itibarıyla düzeltildiği belirtilmiştir. "

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca kurumlarınca edinilen ve demirbaş niteliği taşıyan varlıklar, 255 Demirbaşlar Hesabında muhasebeleştirilmelidir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Gecekondu Fonu Gelirlerinin Amacı Dışında Kullanılması

Kamu İdaresinin gecekondu fonu kapsamındaki gelirlerinden bir kısmının, mevzuatında belirtilen yerler yerine cari hesaplara aktararak muhtelif mal ve hizmet alımlarında kullanıldığı görülmüştür.

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 12'nci maddesi gereğince teşkil edilen fonda toplanan paralar, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla 13'üncü maddesinde belirtilen yerlerde kullanılabilecek, bunun dışındaki yerlerde kullanılamayacaktır.

Anılan Kanun'un 13'üncü maddesinde ilgili fonda toplanan paraların; bu kanundaki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında, ıslah olunacak gecekondu bölgeleri ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında, kendi bütçe

imkanlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Fonun teşkili ve muhasebeleştirilmesine ilişkin “Belirli Bir Amaca Tahsisli Gelirler ve Alınan Paylar” başlıklı 18'inci maddesinin ikinci fıkrasında; 20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi gereği kurulan fonda toplanacak paraların gelir bütçesinin ilgili bölümüne gelir kaydedileceği, diğer taraftan gider bütçesinin ilgili tertibine tahsis amacı doğrultusunda kullanılmak üzere ödenek konulacağı ifade edilmiştir. Bu fondan yapılan harcamalarda 775 sayılı Kanun'da belirtilen usul ve esasların uygulanacağı da hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede; gecekondü fonu hesabındaki toplam 10.727.215,07 TL tahsilatın 9.725.231,31 TL'lik kısmının maaş ödemesi gibi cari harcamalar için kullanıldığı ayrıca gecekondü fonundaki tutarın vadeli mevduatta nemalandırılması sonucu tahakkuk eden toplam 3.965.379,89 TL faiz gelirinin gecekondü fonu hesabından farklı bir hesaba aktarıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapıldığı belirtilmiştir.

Söz konusu tespit; idare tarafından 09.05.2024 tarih 5315 ve 5353 sayılı muhasebe işlem fişleri ile düzeltilmiştir.

Kamu İdaresinin gecekondü fonu kapsamındaki gelirlerinin ilgili mevzuatında belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanılması gerekmektedir.

BULGU 2: Personel Aylıklarından Kesilen Sendika Aidatlarının İlgili Sendikalara Süresinde Gönderilmemesi

İdarenin, memur ve işçilerden kesilen sendika aidatlarını süresinde ilgili sendikaların hesaplarına aktarmadığı görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun “Üyelik ödentisi” başlıklı 25'inci maddesinde, kamu görevlileri sendikasına kamu görevlisinin ödeyeceği üyelik ödentilerinin, doldurulan üyelik başvuru formuna ve sendika tüzüğünde belirtilen aylık ödenti tutarına göre kamu işverenince aylığından kesilerek beş gün içinde sendikaların banka hesaplarına yatırılması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun "Üyelik aidatı" başlıklı 18'inci maddesinin birinci fıkrasında, üyelik aidatının miktarının kuruluşların tüzüklerinde belirtilen usul ve esaslara göre genel kurul tarafından belirleneceği; ikinci fıkrasında, aidatların işçi sendikasının işverene yazılı başvurusu üzerine işçinin ücretinden kesilmek suretiyle ilgili sendikaya ödeneceği; üçüncü fıkrasında ise ödenmesi gereken aidatı kesmeyen veya kesmesine rağmen bir ay içinde ilgili işçi sendikasına ödemeyen işverenin bildirim şartı aranmaksızın aidat miktarını bankalarca işletme kredilerine uygulanan en yüksek faiziyle birlikte ödemekle yükümlü olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, İdare tarafından kamu görevlilerinin aylıklarından kesilerek beş gün içerisinde sendikaların hesaplarına yatırılması gereken 239.487,64 TL ile işçi ücretlerinden kesilerek bir ay içerisinde ilgili sendika hesaplarına yatırılması gereken 6.716.601,07 TL'nin 31.12.2023 tarihi itibarıyla sendika hesaplarına yatırılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında ekonomideki dalgalı seyrin ekonomik ve sosyal hayata etkileri nedeniyle ilgili sendikalara düzenli ödeme yapılamadığını ve takip eden yıllarda bulgu konusunda işlem yapılacağını ifade etmiştir.

Kamu İdaresinin faiz ödemesiyle karşı karşıya kalmaması için personelden kesilen sendika aidatlarının süresinde ilgili sendikalara ödenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

İdarede çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "Çalışma Şartları ve Dinlenme Hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun "Yıllık Ücretli İzin Hakkı ve İzin Süreleri" başlıklı 53'üncü maddesinde; en az bir yıl çalışmış olan işçilere işyerinde işe başladığı günden itibaren deneme süresi dahil olmak üzere yıllık ücretli izin verileceği belirtildikten sonra hizmet süresi dikkate alınarak işçilere verilecek yıllık asgari ücretli izin süreleri tespit edilmiş ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, "Yıllık Ücretli İzinin Uygulanması" başlıklı 56'ncı maddesinde; yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde

verilmesinin zorunlu olduğu “Sözleşmenin Sona Ermesinde İzin Ücreti” başlıklı 59’uncu maddesinde ise iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği ifade edilmiştir.

Aynı Kanun’un “Yıllık Ücretli İzin Hükümlerine Aykırılık” başlıklı 103’üncü maddesinde; 59’uncu madde gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde, bu izne ait ücreti ödemeyen veya Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği’ne aykırı olarak izin kullandırmayan işverenlere bu durumda olan her işçi için idari para cezası verilmesi öngörülmüştür.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığının 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelge’sinin “Personel Giderleri” başlıklı kısmında; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullanılması gerektiği belirtilmiştir.

Mevzuat hükümlerine göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda yüksek ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu’nun 103’üncü maddesi gereğince her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede idarenin 35 işçisinin ayrı ayrı 100 gün üzerinde birikmiş yıllık izninin bulunduğu ve bu izinlerin yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine uygun olarak kullandırılmadığı, biriktirilen izinlerin emeklilik aşamasında toplu izin ücreti olarak işçilere ödenmesi suretiyle idareye ek mali külfet oluşturduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, işçi personelin işinde kalifiye olması, uzun süreli izne ayrılamaması nedeniyle izin birikmesine neden olduğu, ilgili personelin izinlerinin kullandırılması ve özellikle emekliliği dolan personelin izne çıkarılması için Müdürlüklerle gerekli yazışmaların yapılmakta olduğu ifade edilmiştir.

İdari para cezası yaptırımını ile karşılaşılması ve biriken yıllık izinlerin ücrete dönüşmesi suretiyle idareye ek bir mali külfetin ortaya çıkmaması için 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde Genelge’de belirtilen azami süreye uygun olarak kullanılması gerekmektedir.

BULGU 4: Engelli Personel Çalıştırma Zorunluluğuna Uyulmaması

Kamu İdaresi tarafından hâlihazırda belli sayıda engelli personel istihdam edildiği ancak mevzuatında belirtilen oranda engelli personel çalıştırma yükümlülüğünün tam olarak yerine getirilmediği görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun “Engelli Personel Çalıştırma Yükümlülüğü” başlıklı 53’üncü maddesinde; kurum ve kuruluşların bu Kanun’a göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3 oranında engelli personel çalıştırmak zorunda olduğu, %3’lük oranın hesabında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısının dikkate alınacağı hüküm altına alınmıştır.

657 sayılı Kanun’un 53’üncü maddesine dayanılarak hazırlanan Engelli Kamu Personel Seçme Sınavı ve Engellilerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkında Yönetmelik’in “Kadroların Tahsisi” başlıklı 10’uncu maddesinde, engellilerin atanmasına tahsis edilecek kadro sayısının tespitinde, ilgili kamu kurum veya kuruluşunun, yurtdışı teşkilatı hariç, toplam dolu memur kadro sayısının %3’ünün dikkate alınacağı; engellilerin istihdam edileceği uygun boş kadro bulunmadığı takdirde hizmet gereklerine ve genel hükümlere göre diğer boş kadrolarda değişiklik yapılarak gerekli kadroların tahsis edileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Kamu İdaresinin memur kadrosunda istihdam edilen toplam personelin %3’üne tekabül eden sayıda engelli memur istihdam edilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, 5393 sayılı Belediye Kanununun 49’uncu maddesinde öngörülen mali sınırlamalara uygun olarak personel istihdamının ilerleyen dönemlerde değerlendirileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, toplam dolu memur kadro sayısının %3’ü oranında engelli memur istihdamının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 5: Geçmişe Dönük Olarak Muhasebe Sisteminde Kayıtların Değiştirilmesi

Yevmiye defterinde yer alan muhasebe kayıtlarında geçmişe dönük olarak işlem tesis edildiği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Kayıt Düzeni ve Kayıt Düzeltmesi" başlıklı 18'inci maddesinde; kamu idarelerinin muhasebe birimleri tarafından muhasebe işlemlerinin, gerçekleşme sırasına göre düzenli bir şekilde hesap dönemi başında "1" den başlamak üzere hesap döneminin sonuna kadar numaralandırarak kaydedileceği, muhasebe kayıtlarının ancak yeni bir muhasebe kaydı ile düzeltilileceği, muhasebe belgesinde düzeltme işleminin gerekçesine yer verileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere, muhasebe kayıtlarında bir değişiklik ancak yeni bir muhasebe kaydıyla yapılabilmektedir.

Yapılan incelemede, Kamu İdaresinin bilişim sistemi üzerinden muhasebe kayıt sisteminde 684 adet geçmişe dönük işlem yapıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresinin vermiş olduğu cevapta, geçmişe dönük işlem tesis edilen yevmiye maddelerinin, online vezne tahsilatlarından kaynaklandığını ve bu nedenle muhasebe kayıtlarının ertesi güne sarktığı belirtilmiştir. Ancak İdarenin muhasebe kayıtlarındaki geçmişe dönük değişikliklerden 10 gün ve üzeri olanlar bulgu konusu yapılmış olup 10 gün altında bulunan kayıtlar bulgu konusu yapılmamıştır.

Yapılan işlemlerin gerek mevzuat açısından gerekse muhasebe sisteminin güvenilirliği açısından usulüne uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Bütçe Emaneti Ödemelerinde Mevzuatta Belirtilen Sıraya Uyulmaması

Kamu İdaresi tarafından bütçe gideri olarak tahakkuk ettirilmesine karşın nakit yetersizliği vb. nedenlerle hak sahiplerine ödenemeyen ve 320 Bütçe Emanetleri Hesabı'nda izlenen tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Ödenemeyen Giderler Ve Bütçeleştirilmiş Borçlar" başlıklı 34'üncü maddesinin ikinci fıkrasında, kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderlerin, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödeneceği ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere,

ilama bağı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verileceği, “Muhasebe Hizmeti Ve Muhasebe Yetkilisinin Yetki Ve Sorumlulukları” başlıklı 61’inci maddesinin altıncı fıkrasında, muhasebe yetkililerinin, 34’üncü maddenin ikinci fıkrasındaki ödemeye ilişkin hükümler ile bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ödemeye ilişkin kontrol yükümlülüklerinden dolayı sorumlu olacağı ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 320 Bütçe Emanetleri Hesabı’nın niteliği ve hesaba ilişkin işlemlerin düzenlendiği 248 ve 249’uncu maddelerinde, hesabın mali yıl içerisinde veya sonunda ödeme emri belgesine bağlandığı durumlarda nakit yetersizliği veya diğer sebeplerle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için kullanılacağı, bütçe emanetlerine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödeneceği belirtilmiştir.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere idarelerin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde söz konusu gider karşılığı tutarlar 320 Bütçe Emanetleri Hesabı’na kaydedilir ve ödemeler giderin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre gerçekleştirilir. Emanet hesapta izlenen giderlerin ödenmesinin kayda alınma sırasına göre gerçekleştirmesinden muhasebe yetkilileri sorumludur.

320 Bütçe Emanetleri Hesabı’ndan yapılan ödemelerinin incelenmesi sonucunda; (N-5 Yılına Ait Borçlar) hesabında 13.140,12 TL, (N-4 Yılına Ait Borçlar) hesabında 57.291,35 TL, (N-3 Yılına Ait Borçlar) hesabında 208.377,09 TL, (N-2 Yılına Ait Borçlar) hesabında 6.980.282,00 TL, (N-1 Yılına Ait Borçlar) hesabında ise 262.204.754,62 TL bakiye bulunduğu tespit edilmiştir. (N-5), (N-4), (N-3), (N-2) ve (N-1) yıllarına ait emanetler bulunurken, 5018 sayılı Kanun’un 34’üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirlenen öncelikler arasında bulunmamasına rağmen, 2023 yılı içerisinde cari yıla (N) ait emanetlere ilişkin ödemeler yapıldığı yani bütçe emanetlerine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenmediği anlaşılmıştır.

Kamu İdaresince, 320 Bütçe Emanetleri Hesabından yapılacak olan ödemelerde dikkatli olunacağı belirtilmiştir.

Kamu İdaresince nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması sebebiyle 320 Bütçe Emanetleri Hesabı’na kaydedilen tutarlara ilişkin ödemelerin, giderin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Emlak Vergisinin Hesabında Kalorifer ve Klima Farklarının Vergi Değerine İlave Edilmemesi

Belediye sınırları içinde olup kalorifer veya klima tesisatı bulunan bazı binaların emlak vergisine esas vergi değerleri hesaplanırken kalorifer veya klima tesisatı farklarının hesaplama dâhil edilmediği ve bu nedenle emlak vergisinin eksik tahakkuk ettirildiği görülmüştür.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesine göre, Türkiye sınırları içerisinde yer alan binalar bu Kanun hükümlerine göre bina vergisine tabidir. Bina ise yapıldığı madde ne olursa olsun, gerek karada gerek su üzerindeki sabit inşaatlar olarak ifade edilmiştir. Söz konusu Kanun'un "Matrah" başlıklı 7'nci maddesinde, bina vergisinin matrahının, binanın bu Kanun hükümlerine göre tespit olunan vergi değeri olduğu belirtilmiştir. Vergi değeri ise anılan Kanun'un 29'uncu maddesinde binalar için, Hazine ve Maliye ile Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlıklarınca müştereken tespit ve ilân edilecek bina metrekare normal inşaat maliyetleri ile arsa veya arsa payı değeri esas alınarak 31'inci madde uyarınca hazırlanmış bulunan yönetmelik hükümlerinden yararlanılmak suretiyle hesaplanan bedel olarak tanımlanmıştır.

Yönetmelik'te; binaların vergi değerlerinin takdirinde şehir ve köylerin tabii, iktisadi ve bölgesel şartlarına göre nazara alınacak piyasa bedeli, maliyet bedeli, kira veya yıllık istihsal değeri gibi normlar ile uyulacak usul ve esaslar belirtilmektedir. Söz konusu maddede bahsedilen Yönetmelik ibaresi 02.07.2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 59'uncu maddesiyle Kanun'a işlenmiş olup eski hali "tüzük" şeklindedir. Bu kapsamda Bakanlar Kurulunca Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük 15.03.1972 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anılan Tüzük'ün "İnşaat Maliyet Bedelinin Hesaplanması" başlıklı 20'nci maddesinde, hesaplanan metrekare normal inşaat maliyet bedeline, ilan olunan bedelde nazara alınmamış ise, kalorifer veya klima tesisatı için %8 oranında fark ilave edileceği belirtilmiştir. Ek olarak 49 Seri no.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin "Binalarda Vergi Değerinin Hesabı" başlıklı 3.1.2. bölümünde; binaya ilişkin vergi değerinin hesabında Emlak Vergisi Kanunun'un 31'inci maddesi uyarınca hazırlanmış bulunan Tüzük hükümlerinden de yararlanılacağı ifade edilmiştir.

Diğer taraftan söz konusu Tüzük'ün "Takdire Esas" başlıklı 7'nci maddesinde binaların vergi değerinin; kullanılış tarzı, inşaatın nevi ve sınıfına göre takdir olunacağı ifade edilmiş olup, "Binaların İnşaat Sınıflarına Göre Ayrımı" başlıklı 10'uncu maddesinde ise, bina sınıfları;

lüks inşaat, birinci sınıf inşaat, ikinci sınıf inşaat, üçüncü sınıf inşaat, basit inşaat olarak tanımlanmış olup bu sınıflama, binanın yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi, kalitesi ve benzeri hususlar nazara alınarak yapılacağı ve inşaat sınıflarının tayinine esas alınacak niteliklerin Hazine ve Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan olunacağı hüküm altına alınmıştır. Bahse konu 10'uncu maddenin son fıkrasındaki hükme istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 15.12.1982 tarihli ve 17889 sayılı Resmi Gazete'de "Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel" yayımlanmıştır. Cetvel'de binaların yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi ve kalitesi gibi özelliklere yer verilmiş, binalar Tüzük'e uygun olarak beş sınıfa ayrılmış ve her sınıf için de on adet kıstas belirlenmiştir. Söz konusu cetvele göre lüks inşaat ve birinci sınıf inşaat sınıfı kapsamına alınacak binaların değerlendirilmesinde ısıtma durumları "klimalı veya kaloriferli" olarak belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, emlak vergisine tabi binalardan lüks inşaat ve birinci sınıf inşaat sınıfında yer alan 53.038 adet binada klima ve kalorifer farkının bina inşaat maliyetine ilave edilmediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresince, yapı kullanım izin belgesindeki unsurlar dikkate alınarak emlak vergisine esas bina bildirimlerinin mükellef müracaatı üzerine yapıldığı, asansör kaydı olmayan binaların kaydedilerek beyanlarının düzeltildiği belirtilmiştir. Ancak bulgunun konusu kalorifer/klima tesisatı olduğu için idare cevabı yapılan tespiti karşılamamaktadır.

İdare tarafından binaların inşaat sınıflarının ilgili mevzuata uygun olarak tespit edilmesi ve yapılacak tespit sonucunda vergi matrahının güncellenmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Kamu İdaresinin mülkiyetinde bulunan taşınmazlardan bir kısmının mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtlarının birbiriyle uyumlu olmadığı ve ilgili taşınmazların cins tashihlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Genel yönetim kapsamındaki idarelerin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ilişkin usul ve esaslar Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te düzenlenmiştir.

Anılan Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde cins tashihi, binalar, arazi ve arsalar ile yeraltı ve yerüstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının

farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi şeklinde tanımlanış, “Cins Tashihlerinin Yapılması” başlıklı 10’uncu maddesinde ise kamu idarelerinin; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların, mevcut kullanım şekilleri ile tapuda kayıtlı bilgilerinin farklı olması halinde tapu kayıtlarının taşınmazların mevcut kullanım şekilleri esas alınarak düzeltilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede Kamu İdaresinin mülkiyetinde bulunan ve mali tablolarda kayıtlı olan 11 adet taşınmazın mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtlarının birbiriyle uyumlu olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 9:İdare Kayıtlarında Yer Alan Ancak Cins Tashihleri Yapılmayan Taşınmazlar

Belediye Kaydına Göre	Kullanım Şekli
Tarla	Hazine Tahsisli
Arsalar	Zemine Yönelik Belediye Hissesi
Arsalar	Hazine Tahsisli
Arsalar	Terk
Ağaçlandırılmış Alanlar	Hazine Tahsisli
Diğer Konutlar	Arsa
Alışveriş ve İş Merkezleri	Hazine Tahsisli
Dükkan ve İşyeri	Hazine Tahsisli
Kütüphaneler	Hazine Tahsisli
Fuar Alanları	Hazine Tahsisli
Sinema, Tiyatro ve Opera Vb. Salonları	Hazine Tahsisli

Tapu kayıtlarında İdare adına 5 adet taşınmaz tescilli olarak gözükmekte olup İdarenin kayıtlarında bu taşınmazların yer almadığı tespit edilmiştir.

Tablo 10:İdare Kayıtlarında Yer Almayan ve Cins Tashihleri Yapılmayan Taşınmazlar

Mahalle	Cins	Yüz Ölçümü /m ²
Efeler	Arsa	399,98
Hisar	Arsa	10,39
Balat	Park Yeri Meydan	704,98
Hisar	Arsa	639,99
Yeni	Arsa	311,2

Kamu idaresince bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemlerin yapılmaya başlandığı belirtilmiştir.

Mevzuat hükümleri uyarınca, Kamu İdaresinin mülkiyetinde bulunan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 9: İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunan İşyerlerinin Olması

Belediye sınırları içerisinde iş yeri açma ve çalışma ruhsatı almadan faaliyette bulunan işletmelerin olduğu ve buna bağlı olarak Kamu İdaresinin gelir kaybına uğradığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde, gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek ve gayrisihhi müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek belediyenin yetki ve imtiyazları arasında sayılmıştır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İş Yeri Açma İzni Harcı" başlıklı 81'inci maddesinde; belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir iş yerinin açılması işleminin iş yeri açma izni harcına tabi olduğu belirtilmiştir.

3572 sayılı İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 3'üncü maddesinin (b) bendinde, belediye hudutları ile mücavir alan içinde kalan tüm iş yerleri ve işletmelere belediyelerinin iş yeri açma ve çalışma ruhsatını vermeye yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır.

İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin (a) bendi ile ruhsat vermeye yetkili idarenin tanımı yapılmış, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyenin yetkili idare olduğu ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, Didim Vergi Dairesi Müdürlüğünden alınan bilgi ve belgelere göre, muaf olan mükellefler çıkarıldığında Belediye sınırları içerisinde aktif olarak faaliyette bulunan iş yerlerinin toplam sayısı 6.252 adettir. Bu verilerin Kamu İdaresinin kayıtlarında yer alan bilgiler ile karşılaştırılması sonucu, 2.832 adedinin iş yeri açma ve çalışma ruhsatı aldığı; 3.420 adet iş yerinin ise iş yeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet gösterdiği; buna bağlı olarak da Kamu İdaresinin, iş yeri açma ve çalışma ruhsat harcı geliri kaybına uğradığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Kamu İdaresinin yetki ve görev alanındaki iş yerlerinin iş yeri açma ve çalışma ruhsatlarının bulunup bulunmadığının takibinin sağlanması ve buna bağlı olarak da iş yeri açma izni harcının zamanında tahsil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 10: Kamu İdaresi Şirketi Personeline Zabıta Memurluğu Yaptırılması

Kamu İdaresinde istihdam edilen işçilere ve şirket personeline belediye zabıta teşkilatında fiili olarak belediye zabıta memurluğu yaptırıldığı görülmüştür.

Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde belediye zabıtasının, beldenin düzenini muhafaza eden, belde halkının esenlik, sağlık ve huzurunu koruyan, yetkili organların bu amaçla alacakları kararları uygulayan özel zabıta kuvvetini, belediye zabıta personelinin ise belediye zabıta teşkilatındaki daire başkanı, müdür, şube müdürü, amir, komiser ve memurları ifade edeceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Kadro ve Unvanlar" başlıklı 6'ncı maddesinde belediye zabıta teşkilatı personel kadro ve unvanları Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik'e göre belirlenmiş zabıta teşkilatının zabıta daire başkanı, zabıta müdürü, zabıta şube müdürü, zabıta amiri, zabıta komiseri ve zabıta memuru unvanlı kadrolar ile hizmet için gerekli diğer kadrolardan oluştuğu belirtilmiştir. Anılan Yönetmelik'in "Görevleri" başlıklı 10'uncu maddesinde belediye sınırları içinde beldenin düzenini, belde halkının huzurunu ve sağlığını korumak, kanunların belediyelere görev olarak verdiği takip, kontrol, izin ve yasaklayıcı hususları yerine getirmek zabıta personelinin görevleri arasında sayılmıştır. Maddenin devamında zabıta personelinin görevleri hakkında ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiştir.

Mezkur Yönetmelik'in "Sınav ve Atamaya İlişkin Esaslar" başlıklı dördüncü bölümünde zabıta memurluğuna atanmada aranan başvuru ve sınav şartları ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. "Belediye Zabıta Kıyafetini Kullanma Yasağı" başlıklı 35'inci maddesinde belediye zabıta personeli için bu Yönetmelik'te şekli gösterilen resmi kıyafet ile işaretlerin başka bir özel veya kamu kuruluşu mensubu tarafından kullanılamayacağı; "Geçici Görevlendirme" başlıklı 41'inci maddesinde de zorunlu hallerde belediye memurlarından ihtiyacı karşılayacak sayıda personel zabıta biriminin sadece büro hizmetlerinde geçici olarak görevlendirilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre zabıta hizmeti kesintisiz olarak yürütülen bir hizmettir. Zabıta daire başkanı, zabıta müdürü, zabıta şube müdürü, zabıta amiri, zabıta

komiseri ve zabıta memuru unvanlı kadrolar ile hizmet için gerekli diğer kadrolardan oluşan zabıta teşkilatı, kaynakların etkili ve verimli kullanılması, zabıta hizmetlerinin kalitesinin artırılması, ihtiyaç duyulan nitelik, unvan ve sayıda personel istihdamının sağlanması gözetilerek oluşturulmalıdır. Belediye sınırları içinde beldenin düzenini, belde halkının huzurunu ve sağlığını korumak zabıta personelinin görevleri arasındadır. Kanuni düzenlemeler ile getirilen yasalara uymayanlar hakkında gerekli yasal işlem yapma yetkisi bulunan zabıta personelinin idari kolluk görev ve yetkisi bulunmaktadır. Asli zabıta hizmetlerini yürütmekle görevlendirilen personelin mevzuatta aranan başvuru ve sınav şartlarını yerine getirmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede fiili zabıta memurluğu görevinde 43 personelin çalıştığı, bunlardan 5'inin memur, 21'inin işçi, 17'sinin ise 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında istihdam edilen şirket personeli olarak görevlendirildiği, görevlendirilen işçilerin ve şirket personellerinin resmi zabıta kıyafetleriyle görev yaptığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, 5393 sayılı Belediye Kanununun 49'uncu maddesinde öngörülen mali sınırlamalara uygun olarak personel istihdamının ilerleyen dönemlerde değerlendirileceği ifade edilmiştir.

Süreklilik arz eden zabıta hizmetlerinin Belediye Zabıta Yönetmeliği'ne göre istihdam edilen personel tarafından yerine getirilmesi ve zabıta teşkilatının personel ihtiyacının giderilmesinde Yönetmelik'te belirlenen sürecin işletilmesi gerekmektedir.

BULGU 11: Alınan Şartlı Bağışların Amacı Dışında Kullanılması

Kamu idaresi tarafından ağaçlandırma çalışmalarında kullanılmak üzere alınan şartlı bağışların ağaçlandırma faaliyeti dışındaki harcamalarda kullanıldığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde, alınan bağış ve yardımların kamu geliri olduğu ifade edilmiş olup "Bağış ve Yardımlar" başlıklı 40'inci maddesinde ise kamu idarelerine yapılan her türlü bağış ve yardımın gelir kaydedileceği hüküm altına alınmıştır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği "Bağış ve yardımlar" madde başlıklı 17'nci maddesine göre yapılan şartlı bağış ve yardımlar, üst yöneticinin onayı ile gelir bütçesinde bağış ve yardımlar bölümüne gelir yazılır ve gider bütçesinde bu hizmetin ödeneği varsa bu ödeneye eklenir; yoksa bütçede öngörülen tertibe ödenek yazılarak tahsis amacına harcanır.

5393 sayılı Belediye Kanunu “Meclisin Görev ve Yetkileri” başlıklı 18’inci maddesine göre şartlı bağışların kabul edilmesi belediye meclisinin görev ve yetkileri içinde sayılmıştır.

Didim Belediye Meclisinin 11.11.2019 tarih 150 numaralı karar numarası gündemin 5’inci maddesinde İdarenin ağaçlandırma çalışmalarına mali anlamda destek olması adına vatandaşlar tarafından yapılan ve belediyenin makbuz karşılığı kabul edeceği şartlı bağışlar için hesap oluşturulmasına, şartlı bağış kabul edilmesine ve bu hesaptaki kaynağın belirlenen amaçla kullanılmasına karar verilmiştir.

Yapılan incelemede, ağaçlandırma çalışmaları için şartlı olarak 4.447.500,00 TL bağış toplandığı, toplanan bağışın yalnızca 1.951.438,06 TL’lik kısmının ağaçlandırma çalışmaları için kullanıldığı, kalan 2.496.061,94 TL’lik kısmının ise muhtelif cari harcamalarda kullanıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, düzeltme işlemlerine başlanılacağı bilgisi verilmiştir.

Kamu idaresi tarafından tahsil edilen şartlı bağışların amacına uygun olarak kullanılması gerekmektedir.

BULGU 12: Kamu İdaresi Tarafından Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Yapıldığı Halde Yapım İşi Açıklamasıyla Doğrudan Teminle Personel Hizmeti Satın Alınması

Kamu İdaresinin, 696 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında kurduğu şirketinden ihale yoluyla personel çalıştırmasına dayalı hizmet alımı yapmasına rağmen ayrıca doğrudan temin yoluyla muhtelif adreslerde parke taşı ve bordür döşeme işçiliği hizmeti kapsamında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yaptığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar” başlıklı 62’nci maddesinin 1’inci fıkrasının (e) bendinde; belediyelerin ve belediye şirketlerinin personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapamayacağı ve buna imkan sağlayan diğer mevzuat hükümlerinin uygulanamayacağı belirtilmiştir.

696 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’ye eklenen Ek 20’nci

maddesine göre; il özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerini, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait ve halen bu kapsamda hizmet alımı yaptığı mevcut şirketlerinden birine, bu nitelikte herhangi bir şirketi bulunmuyorsa münhasıran bu amaçla kuracakları bir şirkete gördürebilmektedir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımlarında Teklif Fiyata Dahil Olacak Giderler" başlıklı 78'inci maddesinin 78.1.3'üncü bendi ise; mahalli idare veya şirketlerinin bütçelerinden yapılan ve niteliği gereği süreklilik arz eden park bahçe bakım ve onarım işi, çöp toplama, cadde, sokak, meydan vb. temizlik işleri, bu işlerin karakteristik edimlerini içeren veya alt hizmetleri niteliğinde olan refüj ve yeşil alanların bakım ve onarımı, ot temizliği, çim biçimi, toprak işleme, arazi hazırlığı, fidan üretimi, dikimi ve bakımı ile ağaç budama, sulama ve bakımı, sürücülü araç/iş makinesi kiralama vb. işler ile Kurum tarafından belirlenecek diğer işler, 78.1.1 inci maddede yer alan diğer koşullara bakılmaksızın personel çalıştırılmasına dayalı hizmet olarak kabul edilmektedir.

28.04.2018 tarih ve 30405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları İle Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın Geçici 1'inci maddesinde; 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin yayımlandığı tarihte idarenin 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yaptığı idare şirketi birden fazla ise idarenin, işçileri mali ve sosyal haklarıyla birlikte hizmetin devredildiği idare şirketine aktarabileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Kamu İdaresi yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde, personel çalıştırılması maksadıyla 696 sayılı KHK kapsamında şirket kurduğu ve işçi ihtiyacını buradab karşıladığı görülmüştür. Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımını gerçekleştirdiği şirketi olmasına rağmen kullanılan mal ve malzemelerin İdare tarafından karşılandığı, işçilik hizmetinin doğrudan temin yoluyla sağlandığı, parke taşı ve bordür döşeme işçiliği açıklamasıyla farklı tarihlerde 7 ayrı sözleşme yapıldığı bu kapsamında 2023 yılı içerisinde toplam 2.705.978,19 TL işçilik ödemesi yapıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresince, farklı lokasyonlarda gerçekleştirilmesi gereken yol yapımı ve tamiratları, iş makinesi araç ve zaman kaybına neden olacağı öngörüsü ile yol yapım işi ihale

usulü gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Ayrıca Yapım İşleri İhale Yönetmeliği'nde işçi çalıştırılıp çalıştırılmayacağı ile ilgili herhangi bir ibare bulunmadığı belirtilmiştir. Ancak kural, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (e) bendinde açıkça belirtilmektedir.

Söz konusu sözleşmelere ilişkin bilgiler aşağıda yer alan tabloda gösterilmiştir.

Tablo 11:2023 Yılında Doğrudan Teminle Alınan Hizmet Alımları

Sıra	Yevmiye No	Yevmiye Tarihi	Açıklama	Yevmiye Tutarı(TL)
1	8362	09.06.2023	Parke Taşı ile Bordür Taşı Döşeme İşinin Yapıtılması İşi	393.829,72
2	8365	09.06.2023	Parke Taşı ile Bordür Taşı Döşeme İşinin Yapıtılması İşi	280.053,83
3	14504	26.09.2023	Parke Taşı ve Bordür Taşı Döşeme İşçiliğinin Yapıtılması İşi	498.222,00
4	16712	08.11.2023	Çökme Tamiratlarının Yapılması İşi	475.454,28
5	17055	14.11.2023	Granit Küp Taş Çökme Tamiratlarının İşçiliğinin Yapılması İşi	467.649,00
6	15937	23.10.2023	Parke Taşı Döşenmesi İşçiliği İşi	414.143,04
7	17443	22.11.2023	Yol Yapımı Çalışmalarının Yapılması İşi	176.626,32
Toplam				2.705.978,19

375 sayılı KHK'nın Ek 20'nci maddesine göre münhasıran personel şirketi kurulmuş olması halinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımının sadece bu şirket üzerinden gerçekleştirilmesi gerektiğinden ayrıca işçilik hizmeti alınmaması gerekmektedir.

BULGU 13: Maden İşletmelerinden Alınması Gereken Belediye Payının Tahakkuk ve Tahsil Edilmemesi

Kamu İdaresinin mücavir alanı içerisinde yer alan ve aktif olarak üretim yapan madenlerden alınması gereken maden payının tahsil edilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Müze Giriş Ücretleri ile Madenlerden Belediyelere Pay" başlıklı mükerrer 97'nci maddesinin (b) bendinde belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren maden işletmelerince, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 14'üncü maddesinde yer alan paylara ilaveten yıllık satış tutarının binde ikisi nispetinde belediye payı ayrılacağı ve bu payın, Devlet hakkının Hazineye ödenmesi sırasında ruhsat sahibi tarafından ilgili belediyeye ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

3213 sayılı Maden Kanunu'nun 14'üncü maddesinin on beşinci fıkrasında ise devlet hakkının tamamının her yıl haziran ayının son gününe kadar ruhsat sahibi tarafından Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün muhasebe birimi hesabına yatırılacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla belediye payı da aynı dönemde belediyeye aktarılacaktır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, Kamu İdaresinin mücavir alanı içerisinde yer alan ve aktif olarak üretim yapan madenlerden yıllık satış tutarının binde ikisi oranında pay ayrılacağı ve her yıl Haziran ayının son gününe kadar idareye ödeneceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünden (MAPEG) Kamu İdaresi sınırları içerisinde faaliyet gösteren maden işletmelerinin satış tutarları listesi alınmıştır. 2023 yılında Kamu İdaresinin mücavir alanı içerisinde yer alıp aktif olarak II-A Grubunda Kireçtaşı (Kalker) üretimi yapan 1 adet maden işletmesinin olduğu, bu işletmenin 2023 yılı içerisinde 5.878.397,20 TL satış gerçekleştirdiği ve buna isabet eden 117.567,94 TL maden payına payına ilişkin Kamu İdaresi tarafından herhangi bir tahakkuk ya da tahsilat yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresince 2022 yılına kadar olan maden payı tahakkuklarının yapıldığı, 2023 yılı maden payı tahakkuku yapılmadığı verilerin alınmasına müteakip tahakkukların gerçekleştirileceği ifade edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından mücavir alanı içerisinde faaliyette bulunan maden işletmelerinin yıllık satış tutarının binde ikisi oranında alınması gereken maden payının tahsilatının yapılması gerekmektedir.

BULGU 14: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilatının Yapılmaması

Kamu İdaresinin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri ekipmana ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin Büyükşehir Belediyesi tarafından İdareye aktarılmadığı görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Geçiş Hakkının Kapsamı" başlıklı 22'nci maddesinde geçiş hakkının, elektronik haberleşme hizmeti vermek amacıyla her türlü elektronik haberleşme alt yapısını ve bunların destekleyici ekipmanlarını, kamu ve/veya özel mülkiyete konu taşınmazların altından, üstünden, üzerinden geçirme ve bu alt yapıyı kurmak,

değiştirmek, sökmek, kontrol, bakım ve onarımlarını sağlamak ve benzeri amaçlarla söz konusu mülkiyet alanlarını bu Kanun hükümleri çerçevesinde kullanma hakkını kapsadığı ifade edilmiştir. Aynı Kanun'un 25'inci maddesinde geçiş hakkı sağlayıcısı ile işletmeci arasındaki sözleşmenin mevzuat hükümlerine aykırı olmamak koşulu ile serbestçe yapılabileceği belirtilmiştir.

Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik'in "Geçiş Hakkı Ücretleri" başlıklı 9'uncu maddesinde geçiş hakkı sağlayıcısı tarafından geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücretinin Yönetmelik ekinde yer alan Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi Üst Sınırları Tablosu'nda belirtilen fiyatları aşamayacağı ve bu fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu Tarife Tablosu incelendiğinde, büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve büyükşehir belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler ile büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve ilçe belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler olmak üzere farklı tarifeler belirlenmiştir. Başka bir ifadeyle ilçe belediyelerinin sorumluluğunda olan yerlerde söz konusu ücretlerin ilçe belediyeleri tarafından alınacağı anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, İdarenin yetki alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan kablo ve benzeri ekipmana ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin büyükşehir belediyesi tarafından tahsil edildiği ancak İdare adına herhangi bir tahakkuk veya tahsilat işleminin gerçekleşmediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresince, ilgili bedellerin alınması için resmi yazı yazıldığı ifade edilmiştir.

İdarenin mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlar üzerinden geçiş hakkı ücretinin tahsili amacıyla gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.

BULGU 15: Temin Edilen Mal ve Hizmetler Karşılığı Alınan Faturaların Zamanında Düzenlenmemesi

Kamu İdaresinin satın aldığı mal ve hizmetler karşılığında yüklenici firmalar tarafından verilen faturaların 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nda belirtilen süre içinde düzenlenmediği görülmüştür.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Faturanın Tarifi" başlıklı 229'uncu maddesinde fatura; satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olarak tanımlanmış, "Fatura Kullanma Mecburiyeti" başlıklı 232'nci maddesinde ise birinci ve ikinci sınıf tüccarlarla kazancı basit usulde tespit edilenler ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin sattıkları emtia ve yaptıkları işler için fatura vermek, satın aldıkları emtia ve hizmetler için de fatura istemek ve almak zorunda oldukları hükme bağlanmıştır.

Kanun'un "Fatura Nizamı" başlıklı 231'inci maddesinin 1'inci fıkrasının beşinci bendinde faturanın, malın teslimi ve hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenleneceği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı hükmü mevcuttur.

Aynı Kanun'un "Usulsüzlük Dereceleri ve Cezaları" başlıklı 352'nci maddesinde; usulsüzlüklerin, yine aynı maddede yazılı derecelere ve bu Kanun'a bağlı cetvele göre cezalandırılacağı, usulsüzlük fiilinin re'sen takdiri gerektirmesi halinde, bağlı cetvelde yazılı cezaların iki kat olarak kesileceği, 1'inci derece usulsüzlüklerden ilkinin vergi ve harç beyannamelerinin süresinde verilmemesi olduğu ifade edilmektedir.

Yapılan incelemede, Kamu İdaresi tarafından satın alınan mal ve hizmetlerin İdare tarafından Mal Alımı Muayene ve Kabul Belgesinde yer alan tarihi ve bu hizmetleri sunan yükleniciler tarafından verilen faturaların tarihi karşılaştırıldığında, faturaların bir kısmının Kanun'da belirtilen süreler içinde düzenlenmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bundan sonraki alınan faturaların zamanında düzenlenmesi hususunun birimlere bildirildiği bilgisi verilmiştir.

Fatura nizamına ilişkin Vergi Usul Kanunu hükümlerine titizlikle uyulması, genel vergi güvenliği düzeni ve bu çerçevedeki mevzuata uyum açısından olduğu gibi, satın alma faaliyetine ilişkin iç kontrollerin tesis ve işlerliği yönüyle de önem arz etmektedir.

Mal ve hizmet alımları için düzenlenen faturaların yüklenici tarafından mevzuatta belirtilen süre içinde düzenlenerek ibraz edilmesinin sağlanması ve fatura düzenine yönelik kontrollerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 16: Yapı Kayıt Belgesi İptal Edilen Yapıların Kontrol Edilmemesi ve Yaptırımların Uygulanmaması

İdare sınırları içerisinde bulunan ve imar mevzuatına aykırı bir şekilde Yapı Kayıt Belgesi aldığı tespit edilen ve Yapı Kayıt Belgeleri iptal edilen yapılara, imar mevzuatında yer alan yaptırım hükümlerinin uygulanmadığı görülmüştür.

3194 sayılı İmar Kanunu'na 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'un 16'ncı maddesiyle eklenen geçici 16'ncı madde ile afet risklerine hazırlık kapsamında ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapıların kayıt altına alınması ve imar barışının sağlanması amacıyla, 31.12.2017 tarihinden önce yapılmış yapılara, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve yetkilendireceği kurum ve kuruluşlara 31.10.2018 tarihine kadar başvurulması, maddedeki şartların yerine getirilmesi ve 31.12.2018 tarihine kadar kayıt bedelinin ödenmesi halinde Yapı Kayıt Belgesi verilebileceği, başvuruya konu yapının ve arsasının mülkiyet durumu, yapı sınıf ve grubu ve diğer hususların Yapı Kayıt Sistemine yapı sahibinin beyanına göre kaydedileceği, Yapı Kayıt Belgesinin yapının kullanım amacına yönelik olduğu ve bu belgeyi alan yapılara talep halinde ilgili mevzuatta tanımlanan ait olduğu abone grubu da dikkate alınarak geçici olarak su, elektrik ve doğalgaz bağlanabileceği, Yapı Kayıt Belgesi verilen yapılarla ilgili bu Kanun uyarınca daha önce alınmış yıkım kararları ile tahsil edilemeyen idari para cezalarının iptal edileceği, Yapı Kayıt Belgesinin yapının yeniden yapılmasına veya kentsel dönüşüm uygulamasına kadar geçerli olacağı, Yapı Kayıt Belgesi düzenlenen yapıların yenilenmesi durumunda yürürlükte olan imar mevzuatı hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

3194 sayılı Kanun'un "Yapı Ruhsatı" başlıklı 21'inci maddesinde, aynı Kanun'un 26'ncı maddesinde gösterilen istisnalar hariç her türlü inşaat yapımının ilgisine göre belediye veya valiliklerden alınacak yapı ruhsatına tabi olduğu, "Ruhsatsız veya Ruhsat ve Eklerine Aykırı Olarak Başlanan Yapılar" başlıklı 32'nci maddesinde, istisnalar dışında ruhsat alınmadan yapıya başlanması, kaçak yahut ruhsat ve eklerine aykırı yapı yapılması durumunda mevcut yapının yerel idarelerce yıktırılacağı, yapı tatil tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren bir ay içinde yapı sahibi tarafından yapının ruhsata uygun hale getirilmediğinin veya ruhsat alınmadığının ilgili idaresince tespit edilmesine rağmen iki ay içinde hakkında yıkım kararı alınmayan yapılar ile hakkında yıkım kararı alınmış olmasına rağmen altı ay içinde ilgili idaresince yıkılmayan yapıların Bakanlıkça yıkılabileceği, "İdari Müeyyideler" başlıklı 42'nci maddesinde, imar mevzuatına aykırılık teşkil eden fiil ve hallerin tespit edildiği tarihten itibaren

on iş günü içinde idare encümenince sorumlular hakkında idari para cezası uygulanacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine istinaden 06.06.2018 tarih ve 30443 sayılı Resmi Gazete’de Yapı Kayıt Belgesi Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir. İlgili Usul ve Esaslar’da, Kanun maddesinin uygulanmasına ilişkin açıklamalar yapılmış, “Yapı Kayıt Belgesi Düzenlenmeyecek Yapılar” başlıklı 8’inci maddesinin birinci fıkrasında hangi yapılara Yapı Kayıt Belgesi düzenlenmeyeceği sayılmış, ikinci fıkrasında ise Yapı Kayıt Belgesi düzenlenmeyecek yapılar için belge düzenlendiğinin tespit edilmesi halinde Yapı Kayıt Belgesinin iptal edileceği ve buna bağlı hakların geri alınacağı belirtilmiştir. Aynı Usul ve Esaslar’ın “Denetim” başlıklı 10’uncu maddesi ile Yapı Kayıt Belgesi verilmesine ilişkin iş ve işlemlerin denetimi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına verilmiştir.

Mevzuat hükümlerinden, 31.12.2017 tarihinden önce inşa edilen yapılardan ruhsatsız yapılar ile ruhsat ve eklerine aykırı yapılara, yapı sahiplerinin beyanı üzerine ve yapı kayıt bedeli ödenmesi halinde yapıların kullanım amacına yönelik olarak yapılacak araştırmalar neticesinde Yapı Kayıt Belgesi verilebileceği, Yapı Kayıt Belgesi düzenlenen yapılardan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yapılan denetimler sonucunda Yapı Kayıt Belgesi verilmesinin uygun olmadığına ilişkin tespit yapılması durumunda belgenin iptal edileceği, Yapı Kayıt Belgesi iptal edilen ve hukuksal dayanağı kalmayan yapıların yıkılarak bu yapıların sahiplerine idari para cezası verilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Aydın İl Müdürlüğünden Didim ilçesi sınırları içerisinde imar barışından faydalanan ve yapı kayıt belgesi iptal edilenlerin listesi alınmıştır. Yapılan incelemede, alınan listede 241 tane yapı kayıt belgesinin iptal edildiği, iptal edilen yapı kayıt belgelerinden 84 tanesinin mükerrer belge alınmasından kaynaklandığı, 123 tanesine yapıya yapı tatil tutanağı düzenlendiği, kalan 34 tane yapıya ise yapı tatil tutanağı düzenlenmediğinden idari para cezası uygulanmadığı görülmüş olup bu durumun İdareyi gelir kaybına uğrattığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, listede yer alan diğer 34 adet yapı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Aydın İl Müdürlüğü Yapı Kayıt Belgesi İnceleme Komisyonu tarafından iptal edilen yapı kayıt belgelerinin komisyon kararları bildirilmediğinden dolayı idarece işlem yapılmadığı ifade edilmiştir.

Kentleřme konusunda 3194 sayılı İmar Kanunu ile belediyelere önemli görev ve sorumluluklar yüklenmiş olup düzenli kentleşmenin sağlanabilmesi için 3194 sayılı İmar Kanunu mevzuatında yer alan yaptırım hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmaksızın Faaliyet Yürüten İşletmeler Bulunması	2021	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunan İşyerlerinin Olması” başlığıyla bulgu konusu yapılmıştır.
Kalkınma Ajansı Paylarının Aktarılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde “Kalkınma Ajansı Paylarının Aktarılmaması” başlığıyla bulgu konusu yapılmıştır.